

Kurzus neve: BEVEZETÉS A KOMMUNIKÁCIÓELMÉLETBE				
A kurzus oktatója/i, elérhetősége(i): Gyenge Zsolt, zsgyenge@mome.hu				
Kód: B-DK-205	Tantervi hely: Szerda 10- 12:50	Javasolt félév: 2	Kredit: 5	Tanóraszám: 4 Egyéni hallgatói munkaóra: 6
Kapcsolt kódok:	Típus: szeminárium/	Szab.vál- ként felvehető-e?	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek:	
A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok):				
<p>A kurzus célja és alapelvei:</p> <p>A kurzus a kommunikáció folyamatának a társas és társadalmi lét különböző szerveződési szintjein (interakció, viszony, csoport, kultúra) való megvalósulási formáit, jellemzőit és szabályszerűségeit ismerteti. A kérdés tárgyalása a kommunikáció legfontosabb elméleteinek ismertetésétől a nem-verbális és verbális kommunikáció vizsgálatáig terjed. Utóbbiak keretében a kommunikáció alapmodelljének ismertetése során külön hangsúlyt kapnak a csatorna, kód, üzenet/információ, közlés, értelmezés és interpretálás jellegzetességei. A félév során folyamatosan utalunk arra is, hogy az itt ismertetett problémák hogyan jelennek meg a művészetekkel, a vizuális kommunikációval és a designnal kapcsolatos kommunikációelméleti diskurzusokban. Külön hangsúlyt kap a kurzus teljesítése során a hallgatók írásos és verbális kifejezőképességének fejlesztése. A félévben tárgyalt elméletek és kommunikációs problémák 4 nagy terület köré fognak csoportosulni:</p> <ul style="list-style-type: none"> • interperszonális kommunikáció • tömegkommunikáció • szemiotika-szövegelemzés • társadalmi kommunikáció. <p>A kurzus keretül tankönyvként Griffin, Emory A. Bevezetés a kommunikációelméletbe c. könyvét fogjuk használni.</p>				
Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák):				
<p>Tudás: Az alapvető kommunikációelméletek ismerete és kapcsolati hálójának átlátása.</p> <p>Képesség: Elméleti szövegek megértése és összefoglalása írásban és szóban. Prezentációs készségek.</p> <p>Attitűd: A teoretikus gondolkodásmód lényegének megértése és elsajátítása.</p> <p>Autonómia és felelősségvállalás: Kritikus gondolkodás fejlesztése, ellenérvek kidolgozása és azok súlyának átlátása, az értelmiségi társadalmi felelősségének átlátása.</p>				
<p>A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A kommunikáció alapmodellje és elméletei 2. Verbális és nem-verbális kommunikáció formái és funkciói 				

3. A kommunikatív interakció szerkezete, szerveződése és dinamikája
4. Kommunikáció a társas folyamatokban: konfliktus, együttműködés és csalás
5. A kommunikáció zavarai
6. A közvetlen emberi kommunikáció társadalmi és kulturális meghatározottsága
7. A közvetlen emberi kommunikáció és a társadalmi kommunikáció kapcsolata, különbségük mint a perspektíva különbsége
8. A társadalmi kommunikáció szerkezeti elemei (ágenciák, kommunikatív cselekvés)
9. A társadalmi kommunikáció fontosabb intézményei mint sajátos tudástípusok: nyelv, jog, ideológia, vallás, művészet, tudomány, gazdaság, politika stb.
10. A társadalmi kommunikáció fontosabb színterei: család, szomszédság, város (község), a szervezet (intézmény, üzem, egyesület, párt, egyház stb.), a (társadalmi) osztály, réteg, rend, média, etnikai közösség, nemzet, virtuális közösség
11. A társadalmi kommunikáció funkciói: integráció, konfliktuskezelés, racionalitás és modernizáció, kommunikatív etika, normalitás, kulturális emlékezet
12. A társadalmi kommunikáció dinamikája
13. Interdiszciplináris kitekintés: a társadalmi-kulturális jelenségek magyarázata

Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai:

A kurzus menete, az egyes foglalkozások jellege és ütemezésük (több tanár esetén akár a tanári közreműködés megosztását is jelezve: A heti olvasmányból tartott kiselőadásokból kiindulva az adott óra kommunikációelméleti kérdéseinek taglalása és közös megértése.

A hallgatók tennivalói, feladatai: Minden hétre egy tanulmány elolvasása és írásbeli összefoglalása, valamint egy alkalommal a szöveg prezentációja. Továbbá

A tanulás környezete: (pl. tanterem, stúdió, műterem, külső helyszín, online, vállalati gyakorlat stb.)

Értékelés:

(Több tanár és tanáronként külön értékelés esetén tanáronként megbontva)

Teljesítendő követelmények: A félév végi aláíráshoz az órák látogatásának TVSZ-ben előírt kötelezettsége mellett a három alábbi feladatból legalább kettőnek a teljesítése szükséges.

- **Heti referátumok** – a hetente feladott olvasmánylistából minden hétre egy szöveg 10-15 mondatos összefoglalása – feladat súlya a végső jegyben **25%**
- **Prezentáció** – az óra aktuális kérdésével foglalkozó tanulmányról tartott prezentáció – feladat súlya a végső jegyben **30% - hallgatói értékelés**
- **ZH** – a félév során tárgyalt problémák megértését és kreatív feldolgozását

ellenőrző zárthelyi dolgozat – feladat súlya a végső jegyben **45%**

Értékelés módja: (milyen módszerekkel zajlik az értékelés {teszt, szóbeli felelet, gyakorlati demonstráció stb.}) Referátum, prezentáció és ZH (kifejtendő kérdésekkel)

Az értékelés szempontjai (mi mindent veszünk figyelembe az értékelésben):

Az érdemjegy kiszámítása (az egyes értékelt követelmények eredménye hogyan jelenik meg a végső érdemjegyben? {pl. arányok, pontok, súlyok}): A prezentációban a szöveg megértésének mélységét és komplexitását, valamint az előadás szóbeli és vizuális megvalósításának minőségét értékelem. A ZH a tájékozottságot, a problémákra adott válaszok komplexitását, valamint a teoretikus nyelvi megfogalmazás minőségét figyeli.

Kötelező irodalom:

Az órákra és témákra lebontott szakirodalmat az első órán kapják meg a hallgatók.

Ajánlott irodalom:

Angelusz, R. 1983. *Kommunikáló társadalom*. Budapest: Gondolat.

Angelusz, R. 1996. *Optikai csalódások*. Budapest: Pesti Szalon.

Berger, P. L. – Luckmann, T. 1998. *A valóság társadalmi felépítése. Tudásszociológiai értekezés* Budapest: Józsefvárosi Műhely.

Béres, I. – Horányi, Ö. (szerk.) 1999. *Társadalmi kommunikáció*. Budapest: Osiris.

Buda, B. 1988. *A közvetlen emberi kommunikáció szabályszerűségei*. Budapest: Tömegkommunikációs Kutatóközpont.

DePaulo, B. M. – Friedman, H. S. 1998. „Nonverbal communication.” In Gilbert, D. T.– Fiske, S. T. – Lindzey, G.– Lindzey, F. G. (eds.) *The Handbook of Social Psychology. Vol. 2*. Oxford: Oxford University Press, 3-40.

Feischmidt, M. (szerk.) 1999. „Az emlékezés politikája.” *Replika*, 37. sz., 17-88.

Forgas, J. P. 1989. *A társas érintkezés pszichológiája*. Budapest: Gondolat.

Goffman, E. 1981. *A hétköznapi élet szociálpszichológiája*. Budapest: Gondolat.

Griffin, Emory A. 2003. Bevezetés a kommunikációelméletbe. Budapest: Harmat.

Habermas, J. 1993. *A társadalmi nyilvánosság szerkezetváltozása*. Budapest: Századvég – Gondolat.

Hall, E. T. 1987. *Rejtett dimenziók*. Budapest: Gondolat.

Horányi, Ö. (szerk.) 2003. *Kommunikáció. I-II*. Budapest: General Press.

Kapitány, Á. – Kapitány, G. 1995. *Jelbeszéd az életünk*. Budapest: Osiris.

Kónya, A. – Király, I. – Bodor, P. – Pléh, Cs. (szerk.) 1999. *Kollektív, társas, társadalmi*. Budapest: Akadémiai.

Krauss, R. M. – Chiu, C-C. 1998. „Language and social behavior.” In Gilbert, D.T.–

Fiske, S.T.- Lindzey, G. – Lindzey, F.G. (eds.) *The Handbook of Social Psychology*. Vol. 2. Oxford: Oxford University Press, 41-88.

Morris, D. 1990. *Testközelben*. Gondolat: Budapest.

Nyíri, K. 1994. *A hagyomány filozófiája*. Budapest: T-Twins – Lukács Archívum.

Pléh-Síklaki-Terestényi: *Nyelv-kommunikáció-cselekvés*. Budapest: Osiris kiadó. 2001.

Reboul, A. – Moeschler, J. 2000. *A társalgás cselei. Bevezetés a pragmatikába*. Budapest: Osiris.

Rosengren, K. E. 2003. *Kommunikáció*. Budapest: Typotex.

Searle, J. R. 1995. *The Construction of Social Reality*. New York: Free Press.

Serpell, R. 1981. *Kultúra és viselkedés*. Budapest: Gondolat.

Claude E. Shannon, Warren Weaver: *A kommunikáció matematikai elmélete : Az információelmélet születése és távlatai*. Budapest : Országos Műszaki Információs Központ és Könyvtár. 1986.

Síklaki, I. 1990. *A szóbeli befolyásolás alapjai I-II*. Budapest: Tankönyvkiadó.

Somlai, P. 1997. *Szocializáció. A kulturális átörökítés és a társadalmi beilleszkedés folyamata*. Budapest: Corvina.

Sperber, D. 2001. *A kultúra magyarázata*. Budapest: Osiris.

Wardhaugh, R. 1995. *Szociolingvisztika*. Budapest: Osiris-Századvég.

Egyéb információk:

Máshol/korábban szerzett tudás elismerése/ validációs elv:

- *nem adható felmentés a kurzuson való részvétel és teljesítés alól,*
- **felmentés adható egyes kompetenciák megszerzése, feladatok teljesítése alól,**
- *más, tevékenységgel egyes feladatok kiválhatók,*
- *teljes felmentés adható.*

Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín: